

16-

Vreemdelingen

OP WEG NAAR HET VADERLAND

BIJBELSTUDIE

Leidingdeel

1. Abraham: vreemdelling in gehoorzaamheid

Bijbelgedeelte	Genesis 12:1-9
Zingen	Psalm 105:5 en 7, 68:10, 146:7 God is getrouw (Tot Zijn eer – lied 38) Leer mij Uw weg, o Heer' (Tot Zijn eer – lied 65) Neem mijn leven, laat het Heer' (Tot Zijn eer – lied 69)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je dat de Heere je roept.
2. ... *beseft* je dat de Heere zorgt voor vreemdelingen.
3. ... *kun* je vertellen waar je de Heere dankbaar voor bent.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Met Abram wordt in Genesis weer iets nieuws begonnen. De rest van Genesis (vanaf h. 12) gaat over de aartsvaders en het begin van het volk van Israël. Genesis is het boek waarin God opnieuw begint met de mens na de zondeval. Een aantal keer moet de Heere nog een aantal keren opnieuw beginnen. Denk aan Noach en de zondvloed. Denk aan de zonde van de Torenbouw van Babel. Daarom begint God vanaf Gen. 12 met Abram. Abram wordt uit het Ur der Chaldeeën geroepen. Dat was een heidense stad en omgeving. We weten niet precies hoe Abram geroepen is en hoeveel hij wist van God. Duidelijk is dat de vaders van Abram de afgoden dienden.

Vers 1

De roeping en opdracht wordt in herinnering geroepen.¹ Abram moet zijn vertrouwde omgeving en familie en godsdienst achterlaten om naar het onbekende te reizen. 'Ga uit uw maagschap en uit uws vaders huis' betekent ook dat hij zich als een enkeling moet losscheuren van al zijn aardse betrekkingen. En dat in een cultuur waarin aandacht voor de enkeling nagenoeg ondenkbaar was. God begint opnieuw en wel heel persoonlijk. Hij roept één mens en trekt hem uit de heerschappij van het boze naar een nieuw land om de Heere daar te gaan dienen.

Vers 2

God geeft Abram een belofte van een groot volk. Abram zal gezegend worden. Hij zal zoveel gezegend worden dat door hem ook de hele wereld gezegend zal worden. Zo krijgt hij de opdracht, maar ook de

¹ Vanuit Hand. 7:2 weten we dat God aan Abram verschenen is voordat hij in Haran arriveerde, dus al in zijn geboortestad Ur der Chaldeeën.

belofte dat hij tot een zegen zal worden voor anderen. Dit ziet dan ook op uiteindelijke Vervuller van alle beloften: de Heere Jezus, Die tot een zegen van mensen zal zijn uit alle volken, natiën en tongen.

Vers 3

De Heere verbindt zich met Zijn volk. De Heere zal diegenen zegenen die Abram zal gaan zegenen en God zal vloeken degenen die Abram zal gaan vloeken. De zegen van de Heere zal zich verspreiden naar anderen door Abram heen. Dat wil zeggen: uiteindelijk zullen alle geslachten, die door de belofte van het Zaad aan Abram gegeven zijn, gezegend worden. Dit zien we op de Pinksterdag uiteindelijk gebeuren als niet alleen het Joodse volk wordt aangesproken, maar alle volken.

Vers 4-5

Ur was een rijke stad en het middelpunt van een beschaving dicht tegen de Perzische golf aan. Dat betekent dat Abram ongeveer een reis van 1000 kilometer te voet moet maken om in het land Kanaän te komen. 'En Abram toog heen.' De Heere was Abram verschenen, dat weten we uit het Nieuwe Testament. In deze geschiedenis zien we dat Terah, de vader van Abram, als eerste het voortouw neemt en vervolgens zijn overgebleven zonen en hun vrouwen meeneemt en richting Kanaän reist.² Hij blijft hangen in Haran, waar hij uiteindelijk sterft. Maar dat is niet de bedoeling. God spreekt Abram weer aan en Abram trekt nu geheel alleen verder. Hij neemt Lot wel mee, en hij vertrekt nu ook letterlijk uit zijns vaders huis. Zijn broer Nahor blijft in Haran wonen. Gezien de leeftijd van zowel Terah en Abram is op te maken dat zijn vader nog leeft als Abram wegtrekt. Zijn vader sterft dus niet eerst, maar blijft ook achter in Haran. God brengt Abram als hoofdverantwoordelijke in Kanaän. Hij neemt zijn neef Lot en zijn vrouw mee en verder ook alles wat hij heeft. Het is Abram die nu het initiatief neemt. Hij is geroepen en volgt God op Zijn bevel.

Vers 6

Abram trekt het land Kanaän in tot aan de plaats Sichem. Deze plaats komt in het Oude Testament steeds weer terug. Later moet Abram Izak offeren en koopt hij hier een stuk land van Hemor. De plaats speelt ook een rol in de geschiedenis van Jakob en later van Jozef. We lezen over de verbondssluiting in Jozua 24 bij Sichem. Het is een plek waar steeds heel duidelijk Gods leiding wordt ervaren. Het eikenbos Moré ziet op een heilige plek voor de afgodische Kanaänieten. Abram wordt geleid in het nieuwe beloofde land, maar hij wordt geconfronteerd met veel afgoderij. Heel anders dus dan je zou verwachten.

Vers 7

'Zo verscheen' - dat is precies wat Abram nodig heeft. Dat God hem bevestigt dat hij in het goede land zit. En de Heere bevestigt Zijn belofte van het toekomstige Zaad dat dit land zal beërven. Dan bouwt Abram voor het eerst een altaar. Een altaar bouwen ziet op het dienen van de Heere. Abram is in het land gebracht en daar mag – maar ook **zál** – hij de Heere dienen. Een opdracht, maar ook de belofte waardoor God ook werkt wat Hij wil.

Vers 8

Dan breekt Abram op en vertrekt weer verder en vestigt zich tussen Bethel en Ai. Heel opmerkelijk wordt opgemerkt dat Bethel in het westen ligt. Het westen staat voor de aanwezigheid van God.³ Bethel betekent

² In Gen. 15 staat dat God Abram heeft uitgeleid uit het Ur der Chaldeeën. Strikt genomen klopt dat dus ook. Terah neemt hem mee. Al heeft Terah dat gedaan om niets anders dan door de verschijning van God aan Abram.

³ Zie daarvoor ook Lev. 16:14. De verzoening is gericht op het oosten. Dat wil zeggen op de mens zonder God. God roept en brengt de mens weer in Zijn aanwezigheid. Let dan ook op de geografische ligging van de tabernakel. Het Heilige der heilige ligt in het westen.

ook 'huis van God'. En daar bouwt Abram weer een tabernakel. Dat wil zeggen dat het dienen van de Heere weer concreet wordt. Hier staat voor het eerst dat Abram de Naam des Heeren aanriep. We zien een steeds diepere band. Het dienen van de Heere krijgt steeds meer en duidelijker vorm in het leven van Abram.

Vers 9

Daarna trekt Abram naar het zuiden. Vanuit Haran kom je vanuit het noorden het land Kanaän in. Dus kunnen we uit dit vers opmaken dat Abram het land gaat bezichtigen. God laat hem daarmee zien wat hij zal krijgen. Althans wat zijn nageslacht zal gaan beërven.

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

Geef de jongeren twee minuten de tijd om door te spreken over de casus. Laat hen in tweetallen bespreken of ze het vliegticket wel of niet aan zouden pakken. Benadruk dat je graag hun argumenten wilt horen. Waarom wel? Waarom niet? Geef na twee minuten diverse jongeren de gelegenheid om hun keuze en argument te noemen.

Opdracht 1

- a. God geeft Abram vertrouwen en rust in zijn hart om Hem te gehoorzamen. Deze stem van God is anders dan de stem van de afgoden die Abram voorheen diende.
- b. Luister naar de antwoorden die de jongeren geven en vul evt. zelf aan: de Heere kan ons duidelijk roepen om Hem te gehoorzamen/volgen in ons leven; de Heere kan roepen voor evangelisatie- of zendingswerk, maar ook voor 'gewone banen'.
- c. De Heere maakt het bekend dat Hij het is Die jou roept. Hij roept met Zijn eigen Woord, tijdens een preek, als je in je Bijbel of dagboek leest of misschien wel als je een lied zingt. In landen waar men geen Bijbel heeft om geen Bijbel mag hebben, roept de Heere soms ook door middel van dromen.

Stellingen

De Heere roept alleen mensen die regelmatig naar de kerk gaan. > Vraag de jongeren of zij het eens of oneens zijn met deze stelling en stimuleer hen om argumenten te noemen. Je kunt richting wijzen door de jongeren er op te wijzen dat de Heere ook mensen roept in landen waar het onmogelijk is om naar de kerk te gaan vanwege bijv. geloofsvervolging.

God roept mensen door dromen. > Vraag de jongeren of zij het eens of oneens zijn met deze stelling en stimuleer hen om argumenten te noemen. Je kunt richting wijzen door de jongeren er op te wijzen dat een droom één van de middelen is waardoor de Heere mensen kán roepen. Doorgaans gebruikt God alleen dromen om mensen te roepen in landen waar de Bijbel niet beschikbaar is óf gezien wordt als een 'verboden Boek'. In onze westerse wereld gebruikt de Heere Zijn Woord om tot mensen te spreken.

De Heere roept alleen volwassenen. > Vraag de jongeren of zij het eens of oneens zijn met deze stelling en stimuleer hen om argumenten te noemen. Je kunt richting wijzen door met de jongeren te kijken naar het leven van de jonge Samuël. Hij wordt als kind door de Heere geroepen.

Opdracht 2

- a. David
- b. In Zijn nood vertrouwt hij op God alleen.

- c. Hij verlangt naar rust en naar Gods hulp om vijanden te verslaan.
- d. Bespreek de vraag met de jongeren. Vraag door naar hun argumenten: waarom zouden zij wel of niet een zwerver op deze aarde willen zijn? En wat stellen ze zich voor bij zo'n zwerversbestaan?

Opdracht 3

- a. Abram ging door **geloof** op reis.
- b. Abram ging op reis, **geroepen** zijnde door de Heere.
- c. Abram was **gehoorzaam** aan de Heere.

Opdracht 4

Laat de jongeren op een creatieve manier aan de slag gaan om uiting te geven aan hun dankbaarheid naar de Heere.

Afronding

Laat de jongeren bedenken wie ze willen uitnodigen voor de volgende JV-avond en laat ze in viertallen een uitnodiging maken. Belangrijk is dat de jongeren zich bewust worden dat vriendelijkheid en gastvrijheid een opdracht van de Heere is.

Brug naar inleiding

1. Schrijf de inleiding vanuit de doelen die geformuleerd zijn voor deze schets. Lees vanuit dit oogpunt het Bijbelgedeelte en alle extra informatie door. Het is belangrijk om tieners te laten beseffen dat de Heere mensen soms roept om – net als Abram – naar een ander land te gaan om daar 'als vreemdeling te verkeren'. Laat zien dat de Heere voor vreemdelingen zorgt.
2. Illustreer de doelen aan de hand van de geschiedenis van Abram. Laat zien dat Abram als vreemdeling de trouwe zorg van de Heere ervaart.
3. Leg een brug naar het 'nu'. Ook vandaag de dag zijn er vreemdelingen op deze aarde. Zoek bijv. het verhaal op van een christelijke vluchteling die nu in Nederland woont. Wat is zijn of haar verhaal?

2. Naomi: vreemdelinge in Moab

Bijbelgedeelte	Ruth 1
Zingen	Psalm 32:5, 48:6, 146:3 Heer', wees mijn Gids (Tot Zijn eer – lied 44) Wat de toekomst brenge moge (Tot Zijn eer – lied 104) Nun danket alle Gott (Tot Zijn eer – lied 72)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je dat er verdriet in je leven komt als je niet op God vertrouwt.
2. ... *beseft* je dat de Heere trouw blijft, ook als jij ontrouw bent.
3. ... *kun* je God je zonden belijden.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Volgens de kanttekeningen is de geschiedenis van het boek Ruth te plaatsen in de richtertijd, en wel vlak na de overheersing van de Midianieten die de honger in het land hadden gebracht door hun verdrukking. Elimélech maakt tegen deze achtergrond de meest verkeerde keuze. God bezocht het land, maar Elimélech loopt eigenlijk over naar de vijand. Na verlossing door de richter Thola keren Naomi en Ruth weer terug naar Bethlehem. Het is vrij opmerkelijk dat Ruth met Naomi mee wil. Naomi heeft haar man verloren en haar twee zonen. Ook heeft ze bij terugkeer niets meer van wat ze had meegenomen bij vertrek. Ze benoemt het ook: 'Want het is mij veel bitterder dan u; maar de hand des Heeren is tegen mij uitgegaan.' Bij aankomst in Bethlehem verandert ze zelfs haar naam vanwege de grote bitterheid die ze ondervonden heeft. 'Noemt mij Mara; want de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan.' Op geen enkele manier is in dit eerste hoofdstuk een rede te vinden waarom Ruth met Naomi mee gaat en bij haar volk en God wil horen. Toch zien we in haar wel dit verlangen en heeft ze dwars door de tegenspoed toch iets gezien van de zorg, almacht en heerlijkheid van God.

Vers 1-2

De geschiedenis van het boek Ruth speelt zich duidelijk af in de tijd van de richteren. Het is niet eenduidig wanneer het precies is geweest. De meeste verklaringen gaan er vanuit dat Boaz een tijdgenoot van Gideon was. Elimélech vertrekt uit het land Israël vanwege de honger. Er staat dat hij in de velden van Moab als vreemdeling verkeerde. Dus hij was niet van plan om daar altijd te blijven. Hij bleef zijn afkomst trouw. Maar hij bleef niet in het land Israël om zich te vernederen onder de krachtige hand des Heeren. Hij vluchtte met alles wat hij had, bang om zijn bezit te verliezen. Zijn land had hij verpand⁴ en met zijn rijkdom vertrok hij om aan de verarming te ontkomen. Zijn vrouw en twee kinderen neemt hij met zich mee en zij verkeren een tijdje in Moab.⁵ Het land verlaten wat de Heere je gegeven heeft met alle lading

⁴ Zoals blijkt in Ruth 3, daarom kon een lossen de grond voor de familie terugkopen.

⁵ Je zou kunnen zeggen dat Elimélech nog een kans krijgt om terug te keren, maar dat doet hij niet. Hij blijft voorlopig buiten het beloofde land.

die daaraan verbonden is, is opmerkelijk. Het is een soort motie van wantrouwen tegen de Heere, wanneer je het land verlaat wat de Heere nog maar zo kort geleden heeft verdeeld.

Vers 3-5

Er volgt een opeenstapeling van rampen. Eerst sterft Elimélech, waarbij de nadruk valt op de 'overlating' van Naomi. Ze wordt alleen gelaten. Haar man valt weg en er staat niet bij dat God haar nabij is en troost. Naomi lijkt daarin te ervaren dat God haar ook 'overlaat'. Het is het begin van de bitterheid.

Vervolgens trouwen de zonen met heidense vrouwen. Dat mocht niet. Dat is een volgende beweging van God af. En dan zien we dat ook de zonen na tien jaar sterven. Weer staat het er zo triest: 'Alzo werd deze vrouw overgelaten na haar twee zonen en na haar man.' Deze vrouw. Ze heeft nog geen naam. Hier wordt ingezoomd op het verlies wat zij toebedeeld krijgt. Er lijkt geen enkel nut in dit uitstapje naar Moab te zijn. We proberen steeds meer de bitterheid die Naomi ondervindt. Haar man heeft een weg gekozen die met de dood is geëindigd. Haar zonen hebben ook wegen gekozen en zijn gestorven.⁶

Vers 6-7

Uiteindelijk keert Naomi toch terug naar het beloofde land. We zien dat Naomi toch de Heere de eer blijft geven in het geven van het brood. Er is haar veel bitterheid aangedaan door de Allerhoogste, maar zij erkent wel dat de Heere God is en dat ze daarvan afhankelijk is. Het is de Heere Die het brood geeft en Die het volk weer bezoekt met Zijn zegen. Ze gaat terug en haar twee schoondochters gaan met haar mee.

Vers 8-9

Dan zien we iets opmerkelijks. Naomi stuurt de schoondochters terug naar hun eigen families. 'Ga terug naar het huis van je moeder.' Een vrouw alleen heeft (bijna) geen bestaansmogelijkheden in die tijd. Dus stuur Naomi haar schoondochters terug naar hun ouderlijk huis. Naomi hoopt dat ze allebei alsnog een nieuwe man vinden, zodat ze in alle rust en vrede kunnen leven. Matthew Henry merkt op dat Naomi hen beproeft om te kijken wat ze doen. Een godsdienst kun je nooit aanhangen vanwege een ander. Het één heft het ander niet op. Het kan beide waar zijn. Allereerst was dit gewoon de meest praktische oplossing. Hoe kan een vrouw in een vreemd land waar het ongewoon was om met een uitlandse te trouwen ooit tot een gezin komen? Nee, ze kunnen beter teruggaan.

Vers 10-13

Maar Ruth en Orpa willen allebei niet terugkeren. Het lijkt heel wat als ze toezeggen bij het volk van Naomi te willen horen. Maar Naomi blijft ertegenin gaan. Ze noemt nogmaals de praktische reden. Naomi heeft hen niets meer te bieden. Geen sociale of financiële zekerheid. Er is geen man meer die kan zorgen voor de vrouwen. En uiteindelijk noemt Naomi de onderliggende reden: 'De hand des Heeren is tegen mij uitgegaan.' Ze weet dat God haar tegen is geweest in al haar rampspoed en ze wil haar schoondochters niet meenemen op de weg die zij bewandelt. Ze wil hen toekomstige bitterheden besparen. Want de Heere is haar tegen en dat gunt ze niemand.

Vers 14

Na deze opgaaf van reden hebben ze gezamenlijk verdriet. Het blijkt uit het vervolg dat Orpa verdriet heeft over het naderend afscheid, maar dat Ruth verdriet heeft over de bitterheden en de slaande hand van de Heere. Orpa durft het niet aan en gaat terug, niet alleen naar haar familie, maar ook terug naar haar

⁶ Of dat is omdat ze de heidense vrouwen getrouwd hebben, is niet te zeggen. Het wordt niet duidelijk waarom ze sterven. Maar wel dat ze sterven en dat daar achteraf iets uit voortkomt, dat zelfs een plek krijgt in de heilsgeschiedenis. (De geschiedenis die nodig was om de Heere Jezus geboren te doen worden.)

goden. Het lijkt er dus op dat ze ook voor een tijd de Heere diende, maar dat het nooit echt was aangezien ze zich nu weer afkeert. Maar Ruth laat zich niet afschrikken. Zij kleeft Naomi aan. Zij wil niet los van haar God komen. Liever Gods slaande hand ervaren dan helemaal zonder Hem. Zij gaat met Naomi mee.

Vers 15-16

Naomi probeert het nog een keer. Hier zouden we kunnen opmerken dat Naomi Ruth nog een keer voor het blok zet zodat ze zeker weet waar ze aan begint. Maar al te vaak produceren mensen oppervlakkige belijdenissen. Maar na deze laatste tegenwerping blijkt dat het bij Ruth erg diep zit. Ze spreekt Naomi daar ook op aan. 'Val mij niet tegen', oftewel: 'Val me hier niet meer mee lastig.' Het is beslist. Ze spreekt heel duidelijk uit dat ze bij het volk van Naomi wil horen en bij de God van Naomi. Zoals gezegd is het erg bijzonder dat Ruth tot deze uitspraak komt, aangezien ze nog niet veel zegen heeft gezien. Maar klaarblijkelijk is het zo dat haar hart uitgaat tot God, hoezeer Hij ook Naomi tegen is geweest. Overigens geldt de ondervonden bitterheid ook ten dele Ruth. Want Naomi zegt: 'Het is mij bitterder dan u.' Maar daar doorheen heeft Ruth iets van de zorg en de goedheid van God gezien. Ze wil niet meer zonder die God.

Vers 17-18

Ruth spreekt niet alleen de belijdenis uit, maar voegt daar een eed bij. Dat kunnen we zien aan de manier van spreken: 'Alzo doe Hij daartoe.' Deze formulering is een eedzwering. Als ik me niet houd aan wat ik zeg, mag de God mij straffen. De straf werd niet letterlijk uitgesproken, maar vermoedelijk werd een gebaar gemaakt waardoor duidelijk werd dat God degene mocht doden als de bewering niet waar werd gemaakt. De bewering die Ruth maakt is dat alleen de dood scheiding zal aanbrengen tussen haar en Naomi. Dan houdt Naomi op erover te spreken. Het is haar (en de lezer) duidelijk dat Ruth zich extra verbonden heeft aan de God van Israël.

Vers 19-22

Bij aankomst in Bethlehem schrikt iedereen bij het aanblik van Naomi. Het is zelfs zo erg dat ze zich afvragen of dit Naomi wel is. Zoveel is ze veranderd. Niet alleen sociaal maatschappelijk, maar ook persoonlijk. Ze is niet meer dan een schaduw van wie ze eens geweest is. De mensen herkennen haar eigenlijk niet meer. Dan komt de grootste klacht van Naomi: 'Noem mij Mara.' Zelfs haar naam wil ze veranderen. Haar hele identiteit is aangetast. Ze is een andere vrouw/persoon geworden. De naam betekent 'bitterheid'.⁷ Haar leven en haar persoon is aan niets anders verbonden dan aan 'bitterheid'. En ze weet ook de reden. 'De Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan.'⁸ Uiteindelijk zien we achteraf het plan van God met deze geschiedenis. Ruth wordt op deze manier bij Boaz gebracht. Maar Naomi ziet dat nu nog niet. Misschien later met Obed op haar schoot. Maar nu is zij een gebroken vrouw die zelfs haar naam aflegt. Nochtans rekent zij met God en berust ze in het feit dat God haar tegen was. Ze noemt de feiten, maar ze zegt niet wat ze ervan vindt. In de geschiedenis lezen we geen uitdrukkelijke belijdenis van Naomi, maar onderliggend zien we wel dat ze met God rekening blijft houden. 'Vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de Heere doen wederkeren.' Daarin zien we ook weer dat Naomi wel vast blijft houden aan de leiding van God. Het is de Heere die haar teruggebracht heeft. Rijk ging ze weg en arm kwam ze terug.

⁷ Zie ook Exodus 15:23.

⁸ Het is moeilijk te begrijpen waarom Naomi dit allemaal overkomen moest. Dat zelfs de Bijbel getuigt dat het de Heere was die haar tegen was. Zover als wij weten was er geen reden of zonde die Naomi bedreven had waardoor zij zo gestraft moest worden. De geschiedenis is ook na bestudering nog steeds moeilijk te begrijpen. We kunnen alleen maar denken aan het grotere plan van God wat boven de levens van individuen uitstijgt. Uiteindelijk moest Ruth een vrouw worden in de stamboom van de Heere Jezus. En werd daarmee ook getoond dat Christus ook voor de heidenen gekomen is. Om ook uit de heidenen zondaren met God te verzoenen.

Het hoofdstuk eindigt desalniettemin niet in een teneur, maar in een rijke opening naar de toekomst. Het staat er zo onopvallend: 'En zij kwamen te Bethlehem in het begin van den gersteoogst.' In het feest der eerstelingen stond de gersteoogst centraal. En het feest der eerstelingen ziet op het toekomstig Pinksterfeest en de rijke zegen van de Heilige Geest die in het verschiet ligt. God zal Zich een volk roepen en formeren en zal door de Geest in hun hart Zijn wet schrijven. Het is een feest van belofte. Hoe het hoofdstuk ons ook bepaald heeft bij de eigen wegen van de mens en de ellende die daarin ondervonden wordt wanneer de Heere ons daarom tegen is, uiteindelijk opent God weer een nieuwe deur. Of hernieuwt de deur van hoop. En het was in het begin van de gersteoogst.

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

Laat de jongeren op een post-it verwoorden waarom Naomi in de serie 'vreemdelingen' past. Bespreek wat er door de jongeren is opgehangen. Dit vergroot hun voorkennis en geeft een eerste indruk van de inhoud van de schets weer.

Opdracht 1

Naam	Betekenis	Wat zegt deze betekenis over de persoon of stad?
Elimélech	Mijn God is Koning	Ondanks dat Elimélech naar Moab gaat weet hij dat God Koning is van zijn leven.
Naomi	De lieflijke	De Heere houdt Naomi vast, ook al dwaalt ze af. Naomi blijft Zijn kind, Zijn lieflijke.
Machlon	Ziekelijk	Machlon had waarschijnlijk een zwakke gezondheid/was veel ziek.
Chiljon	Zwak	Chiljon had waarschijnlijk een zwakke gezondheid/was veel ziek.
Bethlehem	Broodhuis	God geeft Zijn volk (weer) te eten.

Opdracht 2

- Laat de jongeren verwoorden waarmee zij de Heere verdriet doen.
- Laat de jongeren verwoorden waarmee zij de Heere vreugde geven.
- Maak een persoonlijke balans op.

Opdracht 3

Naomi wenst hen toe dat ze in hun eigen land bij hun eigen volk weer gelukkig worden. Ze wenst hen toe dat de Heere dichtbij en goed voor hen is, zoals Opra en Ruth dat voor haar, haar man en haar zonen zijn geweest. Ook wenst ze hen toe dat ze opnieuw een man vinden die voor hen rust kan geven en voor hen zal zorgen.

Opdracht 4

- Erken dat je zondig bent, dat je zonden doet. Vertel ze één voor één aan de Heere en vertel Hem dat je niet in staat bent om het anders te doen. Erken dat je Zijn hulp nodig hebt om Hem te dienen. De Heere belooft: 'Wie zijn zonden bekent (=belijdt) en laat, zal barmhartigheid verkrijgen' (Spreuken 28:13).
- Dit kan zijn: op een vast moment van de dag, de hele dag door, op zondag in de kerk, etc.

- c. Dit is een persoonlijke vraag waarop verschillend geantwoord kan worden. Ga het gesprek met jongeren aan over het belang van het belijden van zonden.

Opdracht 5

- a. Belijd je overtredingen, je zonden aan de Heere. Bedek ze niet maar leg ze voor de Heere neer.
- b. Je zult barmhartigheid van de Heere verkrijgen als je je zonden belijdt. De Heere is zo trouw dat hij je zonden vergeeft en je reinigt van je vuilheid en ongerechtigheid.

Opdracht 6

Laat de jongeren in de groep of in tweetallen met elkaar over deze stelling nadenken. Welke Bijbelse argumenten gebruiken de jongeren? Welke vragen roept deze stelling bij hen op? Bespreek met de jongeren dat het in het geloof voor honderd procent aankomt op de genade die de Heere wil geven, maar ook voor honderd procent onze eigen verantwoordelijkheid is om de Heere te dienen. Probeer deze 'heilige spanning' niet op te lossen tijdens deze avond, maar laat het de jongeren uitdrijven tot de Heere.

Opdracht 7

De bitterheid van Naomi kwam voort uit haar eigen wegvloeden van de Heere. De Heere liet Naomi echter niet los. Omdat God Naomi vasthield en trouw bleef aan Zijn belofte dat hij Zijn kinderen niet uit Zijn Hand laat wegrukken, was er geen plaats voor wanhoop in het hart van Naomi.

Afronding

Zorg voor voldoende verf- en schildermaterialen waarmee de jongeren een drieluik over het leven van Naomi kunnen maken. Hang, zo mogelijk, deze drielijken op zodat er op latere momenten aan teruggedacht kan worden.

Brug naar inleiding

1. Voor veel tieners is de geschiedenis van Ruth overbekend. Probeer in de inleiding de focus te leggen op wat de Heere doet. Hoewel Elimélech en Naomi niet in het land van de belofte blijven en daarmee eigen wegen kiezen, werkt God hier dwars doorheen: via Naomi haalt hij Ruth naar het beloofde land. Om daar opgenomen te worden in de geslachtslijn van de Heere Jezus Christus.
2. De slotopdracht is een creatieve opdracht. Jongeren die graag bezig zijn met hun hoofd, leren veel van een inleiding. Jongeren die graag bezig zijn met hun handen, leren er vooral veel van om het Bijbelgedeelte om te zetten in creativiteit. Geef hen die ruimte door de slotopdracht (genoemd onder het kopje 'Afronding') in te lassen.

3. De Moorman: vreemdeling in Israël

Bijbelgedeelte	Handelingen 8:26-40
Zingen	Psalm 87:3 en 4, 72:5 en 10 Welzalig de man die niet wandelt (Tot Zijn eer – lied 106) Kom, Geest des Heeren, kom (Tot Zijn eer – lied 63)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je hoe het Evangelie verspreid werd over de wereld.
2. ... *beseef* je dat het Evangelie een blijde boodschap is die iedereen moet weten.
3. ... *kun* je zelf een bijdrage leveren aan de verspreiding van het Evangelie.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Het boek Handelingen is geschreven door Lukas en is het tweede boek van hem. In het boek Handelingen gaat het over de geschiedenis van de verspreiding van het Evangelie na de hemelvaart. Het wordt Pinksteren en vanaf die tijd wordt de boodschap van het Evangelie verspreid beginnende van Jeruzalem tot aan het uiterste der aarde. Er blijkt niet minder dan vervolging voor nodig om de boodschap te doen verspreiden. Zo kunnen we zien dat God ook de verkondiging in Zijn hand houdt. Saulus is ook voor zijn bekering een instrument dat door God gebruikt wordt om de boodschap van het Evangelie te laten verspreiden. Later zien we Paulus deze taak overpakken en zijn reizen brengen hem met het Evangelie naar het uiterste van de toenmalig bekende wereld.

Vers 1-4

Saulus had een plezier in de dood van Stéfanus. En dat was tegelijk het startsein van de eerste christenvervolging. In de stad Jeruzalem en onder leiding van het Sanhedrin. Daarom vlucht een ieder den lande in. Dat wil zeggen: naar het omringende land/provincie Judea wat ten zuiden ligt en Samaria wat ten noorden van Jeruzalem ligt. Opmerkelijk genoeg bleven de apostelen zelf wel in Jeruzalem. Er is geen rede aan te wijzen waarom Saulus hen niet aanvalt.⁹

Een ieder die vlucht neemt zijn rede mee en zo verkondigt een ieder het Evangelie waar hij maar komt.

Vers 5-8

In vers 5 worden we bepaald bij één van die vluchtende mensen, namelijk Filippus. En we zien wat zijn prediking teweegbrengt. Filippus komt terecht in Samaria en Christus wordt gepredikt. De mensen horen Filippus. Zijn boodschap heeft zeggingskracht. Ze houden zich aan wat Filippus zegt en niet aan zijn persoon, zoals bij Simon. Door de tekenen en wonderen worden de woorden van Filippus bevestigd. Door de verkondiging van het Evangelie volgt uiteindelijk blijdschap. In die eerste tijd zien we dat de wonderen

⁹ De kanttekeningen noemen wel een rede waarom de apostelen bleven, maar niet waarom ze niet worden lastiggevallen. Misschien om geen oproer te veroorzaken. De apostelen hadden waarschijnlijk al veel aanzien en er waren velen hen en de leer van het Evangelie toegedaan sinds de Pinksterdag in Handelingen 2. Denk ook maar aan Handelingen 5.

en tekenen van God worden gegeven om net als bij Jezus de boodschap kracht en Goddelijke autoriteit te geven. Zo ook hier in Samaria.

Vers 9-13

In vers 9 worden we bepaald bij de tegenspeler/tegenstander van Filippus, namelijk Simon. Hij doet zich voor als een kracht Gods en zegt van zichzelf dat hij wat groots is. Hij misleidt de mensen met zijn tovenarij. Het zit behoorlijk diep, want de kleinste tot de grootste hangt hem aan. Een echt duivels bolwerk dus.¹⁰ Maar ook Simon wordt overtuigd door de tekenen dat het evangelie wel echt moet zijn. Er staat: 'En Simon geloofde ook zelf', maar dat betekent alleen dat hij erin toestemde dat het Evangelie kracht heeft. Hij heeft geen oprecht geloof waarin aan Christus de zonden beleden worden, zoals later blijkt. Uiterlijk lijkt Simon precies op de anderen die het Evangelie aannamen.

Vers 14-17

Na deze overduidelijke manifestatie hoort men daar over in Jeruzalem en men stuurt zagezegd een visitatie. We zien dat de nieuwe evangelisatievelden bezocht worden door de gevestigde gemeente. Hierin zien we een stukje gemeenteopbouw en de orde van God. Mensen vanuit de gevestigde situatie komen om hier orde op zaken te stellen en de nieuwe gelovigen te accepteren en verder op weg te helpen. De nieuwe gelovigen als gevolg van de prediking van Filippus waren gedoopt en daarmee werden ze daadwerkelijk Christus en Zijn gemeente ingelijfd. Dit kan niet zonder de Heilige Geest. Christus kan niet aangenomen worden dan door het werk van de Heilige Geest in ons hart. Dat geldt voor de gelovigen zowel in het Nieuwe als het Oude Testament. We worden door hetzelfde geloof zalig. Maar in Handelingen zien we een paar keer buitengewone manifestaties van de Heilige Geest optreden. De eerste op de Pinksterdag, waarvan de meest bekende is het spreken in tongen.¹¹ Dit gegeven herhaalt zich elke keer wanneer het Evangelie weer een fase verder verspreid wordt. Eerst in Jeruzalem, dan in Joppe en later nog in Eféze. Maar nu lezen we daar niets van. Toch lezen we wel van een uitzonderlijke bevestiging van de aanwezigheid en toebedeling van de Heilige Geest aan deze heidense Samaritanen. Het vallen van de Heilige Geest op de gelovigen betekent dat ze uitzonderlijk werden bevestigd als kinderen en erfgenamen van God.¹²

Vers 18-24

Simon probeert zijn macht weer terug te winnen door deze gave te willen kopen. Zodat hij weer net als vroeger de zinnen kon verrukken door een ieder naar gelieve de Heilige Geest te geven. Dit ontlokt Petrus de uitroep: 'Ik zie dat gij zijt in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid.' En dan is het duidelijk. Simon blijft een tegenstander. Zelfs op het aanbod om daarvoor vergeving te vragen, gaat hij niet in. Al schrikt hij wel van het dreigement. Daarin zien we de duidelijke afkeer en vijandschap van het ware Evangelie. Hij laat het bij Petrus zelf liggen. 'Bidt gijlieden voor mij tot den Heere.' Hij blijft daarmee in zijn ongerechtigheid.

Vers 25

Na de bevestiging en de bijzondere uitstorting van de Heilige Geest keren Petrus en Johannes weer terug naar Jeruzalem. Onderweg verkondigen ze het Evangelie.

¹⁰ Niet voor niets kennen we de term 'simonie'. Zie kanttekeningen, nummer 20.

¹¹ Wat opgevat kan worden als het spreken in andere bestaande (!) talen.

¹² Er valt een veel langere discussie te voeren over de betekenis en functie van de extraordinaire gaven van de Heilige Geest zoals we die in het boek Handelingen tegenkomen. Ik sluit me aan bij Van Vlastuin's uitleg: "Dat de vervulling met de Heilige Geest vooral blijkt in de vrijmoedigheid om het Woord te laten klinken." W. van Vlastuin, *Profetie en tongentaal: De gaven van de Geest en de Gereformeerde traditie*, (Houten: Hertog, 2006), 111.

Vers 26-30

Nu komen we bij de bijzondere geschiedenis van de Moorman en Filippus. God spreekt Filippus toe door een engel om zich naar afgelegen weg naar Gaza te begeven. Filippus gaat direct en hij vindt daar de Kamerling die in Jeruzalem geweest is en op weg naar huis de boekrol van Jesaja zit te lezen. Dan volgt een preciezere instructie en niet meer door een engel, maar door de Geest. Filippus weet dus wat hij moet doen en hij loopt naar de wagen. De Moorman leest de rol, maar hij snapt er niets van.

Vers 31-35

De zin: 'Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht?' kan breder worden opgevat dan alleen een noodzakelijke vraag voor een Moorman die de Joodse godsdienst niet begrijpt. Heilsordelijk is het ook zo. Dat wil zeggen: een ieder moet het Evangelie horen en uitgelegd krijgen alvorens we tot geloof kunnen worden gebracht.¹³ De Moorman leest iets uit Jesaja (Jes. 53:7-10). Dit wordt een gelegenheid, op een bijzondere wijze zo bestuurd, om het Evangelie van Jezus Christus te verkondigen.

Vers 36-39

Nadat de kamerling door de verkonding tot geloof komt, vraagt hij of hij ook gedoopt mag worden om daarmee uiterlijk te betuigen bij Christus en Zijn gemeente te behoren. Dat de kamerling een korte belijdenis uitspreekt en alleen zegt: 'Ik geloof dat Jezus Christus de Zone Gods is', betekent niet dat alleen dit feit geweten moet worden. Het gaat in die zin niet om de formulering, maar om de bedoelde zaak. Om de vergeving van zonde door het bloed van Christus en Die gekruisigd!

We zien een korte beschrijving van de doop en geen enkele opmerking over een bijzondere gave van de Heilige Geest, zoals in Samaria. Maar dat is hier in die zin ook niet nodig. Het betreft hier geen publieke en volgende fase in de Evangelieverkondiging, maar een persoonlijke geschiedenis wat in het kader staat van het vorige wat in Samaria gebeurd is.

In vers 39 wordt Filippus weggenomen door de Geest. Dit betekent niet dat de Geest hem op een magische manier onzichtbaar in één moment verplaatste van de ene plaats naar een andere plaats.¹⁴ Maar het is zo dat de Geest Filippus te kennen gaf de kamerling te verlaten. Er staat dan ook niet voor niets: 'En de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijn weg met blijdschap.' De Moorman was zagezegd zo blij, dat hij Filippus geen aandacht meer gaf. Hij zag hem niet meer, zo vol van Christus en de Geest was zijn hart.

Vers 40

'Maar Filippus werd gevonden te Azote.' Daar moest hij zijn. Er wordt niet veel meer uitleg gegeven dan wat hier staat. Maar het moet er niet om gaan hoe Filippus daar precies komt, maar dat hij weer het land doortrekt om te verkondigen en zo het Woord te verspreiden totdat hij te Cesarea kwam.

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

De startopdracht is er op gericht om samen na te denken. Wat is de positie van de jongere in deze wereld? Dat zal verschillend zijn. De meesten zullen op school eenheid met anderen ervaren als het om geloof

¹³ God kan alles, maar zo heeft Hij het geweld en geopenbaard. Dat er desalniettemin soms ook verhalen bekend zijn dat er mensen tot geloof komen zonder behoorlijk onderwijs is een bewijs van Zijn almacht. Maar wij worden geroepen om Zijn geopenbaarde wil te gehoorzamen.

¹⁴ Dat is ook nog nooit gebeurd en zelfs van Jezus' verschijningen kunnen we dat niet zeggen, hoewel je het zou kunnen gaan denken als er staat: 'En Hij kwam weg uit hun gezicht.'

gaat. In veel verbanden is die er niet (hobby, sport en vrijetijdsbesteding). Het doel is om concreet op te schrijven wat de jongere moet doen. Hoe bereik je mensen? Hoe leef je anderen voor? Hoe spreek je met ze? Hoe merken anderen aan je dat je christen bent (gelaat, gepraat, gewaad)? Nadat de nodige zaken genoteerd zijn is het goed om in tweetallen of plenair hier over te spreken. Wat is je basishouding?

Opdracht 1

- a. De Moorman was kamerling (eunuch), afkomstig uit Ethiopië, ambtenaar van Candacé. Op de terugweg leest hij uit de aangeschafte boekrol van Jesaja.
- b. Hij was in Jeruzalem geweest om God te aanbidden in de tempel.
- c. Zeer waarschijnlijk heeft de Moorman de broekrol aangeschaft in Jeruzalem.

Opdracht 2

- a. Salomo
- b. Salomo bidt God of Hij wil luisteren naar het gebed van de vreemdeling die in de tempel komt bidden.
- c. Om de grote Naam van God te aanbidden.
- d. De Moorman is gekomen en heeft gebeden. God verhoorde dat gebed, al was de Moorman alweer terug op weg naar huis.

Opdracht 3

- a. Gaan, onderwijzen, dopen en leren.
- b. De Heere Jezus geeft deze opdracht, omdat daardoor het Evangelie over de wereld zou verspreid worden en zich niet meer zou beperken tot het Joodse volk.

Opdracht 4

- a. (Simon) Petrus: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God.'
- b. De hoofdman over honderd: 'Waarlijk, deze was Gods Zoon.'
- c. *Let op! In het jongeredeel is een foutje geslopen. De Bijbeltekst die de jongeren mogen opzoeken is Johannes 20 vers 16.* Maria Magdalena: 'Rabounni!' (Mijn Meester!)

Opdracht 5

- a. De Geest des Heeren neemt hem plotseling weg.
- b. De kamerling moet niet blijven 'hangen' in de persoon van Filippus, maar zich verdiepen in het Woord van God.
- c. We lezen niet dat hij zich alleen voelt. Dat zal ook wel niet, want hij reisde zijn weg met blijdschap, aldus vers 39. Hij was met Christus verenigd (Matthew Henry).

Opdracht 6

- a. Mogelijke antwoorden: Abraham, Ruth, de Nineviëten.
- b. Mogelijke antwoorden: de Syro-Fenicische vrouw, de hoofdman over honderd in Kapérnaüm.

Afronding

De afronding is een terugblik op de startopdracht. Maar ook weer een nieuwe start. Bedoeling is dat de jongeren heel concreet bedenken en opschrijven met wie en hoe ze de komende week over het Koninkrijk van God zullen spreken. Ga in op de mogelijkheden en de moeilijkheden. Vertel een voorbeeld uit eigen leven waarbij je van deze moeilijkheden kunt vertellen en juist de angst ervoor kan wegnemen. Benadruk ook dat het niet gaat om een lang verhaal, maar om een inhoudelijk goed gesprek(je).

Brug naar inleiding

1. Zorg dat je de doelen voor jezelf helder hebt. In de inleiding die je houdt en de gesprekken met de jongeren neem je de doelen steeds mee.
2. Zorg voor een goede sfeer. In vertrouwen zullen jongeren vrijuit spreken.
3. Specifiek bij deze inleiding: stimuleer de jongeren om de slotopdracht daadwerkelijk uit te voeren. Geef aan dat je de volgende keer er naar vraagt. Kom er als leiding ook echt op terug. Geef als leiding het goede voorbeeld door deze slotopdracht voorafgaand aan de avond zelf al te hebben uitgevoerd.

4. Zorg voor vreemdelingen

Bijbelgedeelte	Mattheüs 25:31-46
Zingen	Psalm 23:1, 126:3
	Zoekt eerst het Koninkrijk van God (Tot Zijn eer – lied 117)
	Ik zag de hemel nieuw en nieuw de aarde (Tot Zijn eer – lied 57)
	Lied (Bundel nr.)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je wat de Heere Jezus ons leert over het laatste oordeel.
2. ... *beseft* je dat de Heere van je vraagt om Hem gelovig te verwachten.
3. ... *kun* je als christen vormgeven aan dit gelovig verwachten.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

De perikoop gaat over de wederkomst en de eind(be)oordeling. Het is bijzonder dat in het boek Mattheüs te lezen. Mattheüs schrijft voor de Joden en zij beriepen zich altijd op hun afkomst. Zij waren daardoor in feite kinderen van het Koninkrijk. Maar hier laat Jezus zien dat er niemand in zal gaan dan die vrucht gedragen heeft. Het ware geloof zal vruchten openbaar maken. Het gaat niet om status, positie of afkomst. Maar de scheidslijn tussen de schapen en de bokken loopt dwars door alle volken heen. Het gaat om de houding ten opzichte van God. De Heere identificeert zich hier met de gelovigen. Als men hen goed gedaan heeft, dan heeft men dat gedaan aan Christus. De beloning geschiedt niet uit verdienste, maar uit genade. Dogmatisch kun je ook zeggen: God komt op Zijn eigen werk terug in de gelovige. Hier komt ook duidelijk naar voren dat Christus in de mens is. Jezus zegt het Zelf: 'Het Koninkrijk Gods is binnen ulieden.'¹⁵ Het Koninkrijk is Hijzelf in Zijn verzoenende aanwezigheid.

Vers 31

De Heere Jezus zal als éénmaal als Koning terugkomen. De Vader heeft Hem (de Zoon) alle macht gegeven. De Zoon zal dan ook oordelen. En als Hij weder zal komen zal iedereen het weten en zien. Hij zal namelijk zitten op de troon van Zijn heerlijkheid. Dat is niet iets stoffelijks, al wordt vaak gedacht aan de wolken van de hemel, maar dat is op de troon van het recht van God. Hij zal als Rechter optreden. God is een Geest en heeft geen lichaam. Toch is de Heere Jezus opgevaren in een menselijk lichaam. Hoe dat eruit zal zien, wordt niet beschreven. Maar een ieder zal Hem zien en erkennen. Zijn heerlijkheid zal voor zich spreken. Hij neemt ook al Zijn heilige engelen mee. Die zullen de gelovigen vergaderen uit alle hoeken van de wereld (Matt. 24:31).

¹⁵ Lukas 17:21.

Vers 32-33

Dan zullen allen voor Hem staan. Vanuit zowel Openbaring als Korinthe weten we dat zowel de levenden als de doden (al gestorvenen) voor Hem zullen staan. De scheiding tussen de rechtvaardigen, de schapen, en de goddelozen, de bokken, zal zich voltrekken. Hierin zullen de engelen een taak hebben. De schapen aan de rechterhand. De kant van het recht. De kant van de zegen. Gods rechterhand en arm representeren Zijn zegen en toegenegenheid. De anderen zullen aan Zijn linkerkant staan.

Vers 34

Degenen aan de rechterhand blijken de gezegenden van de Vader te zijn. De Vader Die van eeuwigheid verkoren heeft en de Zoon gevraagd heeft om de Middelaar te zijn. De zegen was al voor de grondlegging van de wereld klaargelegd. Voor de schepping plaatsvond, had God al een plaats toebereid. Dat Koninkrijk mag als erfenis in ontvangst genomen worden.¹⁶

Vers 35-36

Dan worden er een rijtje criteria of vruchten genoemd waaraan een gelovige te herkennen is. Eten geven aan hongerigen. Drinken geven aan dorstigen. Onderdak bieden aan vreemdelingen. Kleding geven aan naakten. Bezoeken van zieken en gevangenen. Het opmerkelijke is dat Jezus al deze zes uitspraken op Zichzelf betreft. Waarom Hij juist deze kiest en geen andere, wordt niet duidelijk. Er is ook geen duidelijke link tussen de laatste zes geboden van de tien geboden. Het lijkt erom te gaan dat de naaste in alles wordt gesteund en geholpen, in welke benarde positie diegene ook verkeerd.

Vers 37-39

De gelovigen herkennen zich in eerste instantie niet in de beschrijving die de Zoon des mensen van hen geeft. Zij hebben het achteraf onwetend aan Christus gedaan. Dat wil niet zeggen dat ze die 'goede werken' onbewust gedaan hebben, maar ze hebben niet gezien dat ze het daarmee ook aan Christus hebben gedaan.

Vers 40

De Koning bevestigt dat Hij dit inderdaad gerekend heeft als zijnde 'voor Mij gedaan'. In zoverre deze geloofsuitingen zijn gedaan aan 'deze Mijn minste broeders'. Verklaringen geven meerdere opties aan voor wie die minste broeders zijn. Het kunnen alleen de gelovigen zijn; het kunnen ook de minste broeders onder de gelovigen zijn. Maar de liefdadigheid uit de verzen 37-39 zou ook aan ongelovigen gedaan kunnen zijn. Over het algemeen kiest men toch om voor de minste broeders 'gelovigen' te lezen. Dit stemt mijns inziens overeen met het feit dat Christus in en met de gelovige is. In zoverre de gelovige geholpen is, in zoverre is dat aan Christus Zelf gedaan. Dat wil niet zeggen dat aan ongelovigen geen helpende hand geboden mag worden. Want ook daarin voorziet het Woord bevelen genoeg. Daarom zouden we op grond van het voorgaande kunnen zeggen dat voor alles wat gedaan is 'om Christus wil' (aan wie ook maar) geldt: 'Zo hebt gij dat Mij gedaan.'

De tekstverwijzing naar Spreuken 19:17 bevestigt deze gedachte. Daar staat: 'Die zich des armen ontfermt, leent den HEERE, en Hij zal hem zijn weldaad vergelden.' Daarin wordt ook geen onderscheid gemaakt in gelovige of ongelovige armen. Evenzo bevestigen de andere tekstverwijzingen (Matth. 10:42; Mark. 9:41).

¹⁶ Ook Petrus spreekt over de Erfenis. Onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk (1Petr. 1:4).

Vers 41-43

Vers 41 tot en met vers 45 zijn als een spiegel van de verzen 34 tot en met 40. Nu richt de Zoon des mensen zich tot de andere groep die aan Zijn linkerhand staan en zegt hen het oordeel aan. Dan volgen de zestal criteria of gebrek aan vruchten die de ongelovigen niet hebben laten zien en daardoor blijkt dat ze God niet hebben geëerd en gediend. Zij hebben niets aan Hem gedaan.

Vers 44

Nu volgt ook hier een verbaasde reactie ter verdediging. Ze kunnen het zich niet herinneren en ze proberen zich nog te verontschuldigen.

Vers 45

Maar dezelfde redenering volgt als eerder. Dezen aan de linkerkant hebben de broeders niet gediend en daarmee hebben ze Christus niet gediend. Het maakt ook hier niet uit of 'deze minsten' gelovigen of ongelovigen zijn. De tekstverwijzing uit Spreuken maakt dit heel duidelijk: 'Die den arme verdrukt, smaadt deszelfs Maker; maar die zich des nooddriftigen ontfermt, eert Hem.' (Spr. 14:31, 17:5).¹⁷

Het blijkt ook hier te gaan om het doen van de geboden om 'Christus wil'. Dat is daadwerkelijk God eren en dienen. Of anders gezegd gehoorzamen, ongeacht aan wie je dat moet betonen. Dat is gehoorzamen blind voor de uitkomst.

Vers 46

Nogmaals de sterke tegenstelling in het eindoordeel op grond van de gevonden vruchten. En niet op grond van afkomst, ras of status.

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

Het gaat in dit citaat over de vreugde die er zal zijn bij de wederkomst. Als het goed is verlangen onze jongeren (en wijzelf) hiernaar. Er zullen ook jongeren zijn dit hier tegenop zien, of er liever niet over willen denken en praten.

Opdracht 1

- a. Beide antwoorden zijn mogelijk. Laat de jongeren hierover even van gedachten wisselen. Geef sturing aan beide antwoorden.
- b. Met de schapen bedoelt de Heere de gelovigen; met de bokken bedoelt Hij de ongelovigen.
- c. Mededeelzaamheid (1. eten geven en 2. drinken geven), gastvrijheid (3. onderdak bieden), zorgzaamheid (4. kleding geven) en betrokkenheid (5. zieken bezoeken en 6. gevangenen bezoeken).

Opdracht 2

- a. In het eeuwige vuur, bij de duivel(en).
- b. 1) Zij hebben honger niet te eten gegeven, 2) dorstigen geen drinken gegeven, 3) vreemdelingen niet geherbergd, 4) naakten niet gekleed, 5) zieken en gevangenen niet bezocht.

¹⁷ Let op dat in de tekstverwijzing Zacharia 2:8 staat dat wie het volk van God aanraakt, Gods oogappel aanraakt. Dit geeft een extra onderscheid aan. Maar in Mattheüs 25 lijkt het meer te gaan om iedereen. Het is immers Gods gebod om God lief te hebben boven alles en de naaste als onszelf. En mochten we vijanden hebben, dan worden we opgeroepen om hen ook lief te hebben.

- c. Nooit hebben zij de Heere Jezus hongerig, dorstig, naakt, ziek of in de gevangenis gezien, maar wel de volgelingen van Jezus. Hierin ligt hun verzuim.
- d. De schapen zullen voor eeuwig met de Heere zijn. De bokken zullen voor eeuwig zonder God zijn.

Opdracht 3

- a. De ranken die geen vrucht dragen worden in het vuur geworpen.
- b. Een rank draagt vrucht als hij in de Wijnstok is én blijft.
- c. Je kunt als christen niet zonder Christus. De vruchten zijn geen eigen verdienste, maar genade.

Opdracht 4

- a. Paulus roept op tot een heilige levenswandel. Zie 1 Thessalonicenzen 4:1-8. In vers 3 roept Paulus de gemeente op om zich verre te houden van seksuele onreinheid. Blijkbaar was er aanleiding voor in de gemeente om dit te noemen.
- b. De Thessalonicenzen hielden er rekening mee dat de Heere Jezus spoedig terug zou komen. Dat is in hen te prijzen. De manier waarop zij hier vorm aan geven, is echter niet in hen te prijzen.

Opdracht 5

- a. In alle narigheid die er in deze wereld is, mag ik God als Rechter uit de hemel verwachten. Hij zal mijn vijanden verslaan en mij samen met andere gelovigen opnemen in de hemel.
- b. Het moet mij aansporen om niet bij de vijanden van God te horen/blijven, maar tot Jezus te vluchten.

Afronding

Beeld uit de gelijkenis	Wat doe jij?
Dorstigen te drinken geven	Geld geven tijdens een collecte voor bijv. rampgebieden waar weinig water is.
Hongerigen te eten geven	Vrijwilligerswerk bij de voedselbank.
Vreemdelingen in huis ontvangen	Eenzame mensen/vreemdelingen na de kerkdienst meenemen naar huis.
Zieken bezoeken	De zieken van de gemeente bezoeken: thuis of in het ziekenhuis.

Brug naar inleiding

1. Zorg dat je de doelen voor jezelf helder hebt. In de inleiding die je houdt en de gesprekken met de jongeren neem je de doelen steeds mee.
2. Specifiek bij deze inleiding: vruchten dragen is geen goede werken doen. Zorg voor evenwicht, goede werken doen is een vrucht van waar geloof. In Hem zijn zorgt ervoor dat we vruchten kunnen dragen.
3. Specifiek bij deze inleiding: zorg dat je als leidinggevende een onderdeel van de slotopdracht zelf hebt gedaan voor de avond. Geef dat ook mee als voorbeeld. Stimuleer jongeren om aan de slag te gaan met de mogelijkheden die jouw omgeving biedt.

5. Leven als vreemdeling

Bijbelgedeelte	1 Petrus 2:9-25
Zingen	Psalm 34:6 en 8, 141:1 en 4
	Eens was ik een vreemd'ling (Tot Zijn eer – lied 28)
	Eens zal op de grote morgen (Tot Zijn eer – lied 29)

Doel van de avond

Na deze avond...

1. ... *weet* je hoe je als christen heilig moet leven.
2. ... *beseef* je dat het genade is om te mogen lijden om Christus' wil.
3. ... *kun* je het lijden om Gods wil in jouw eigen leven verwoorden.

Deze doelen zijn bedoeld om focus aan de avond te geven. We beseffen dat er uit het Bijbelgedeelte andere lijnen zijn te trekken. Het is echter belangrijk om de jongeren met een samenhangende boodschap in aanraking te brengen.

Extra informatie voor de leiding

Petrus roept op tot een heilige levenswandel. Hij begint met de vermaning om als vreemdeling te zijn te midden van het kwaad van deze wereld. Toch hoort daar niet bij dat er niet geluisterd hoeft te worden naar de mensen en de orde van deze wereld. Alle rechtmatige verordeningen moeten we onderdanig blijven. In vers 19 wordt duidelijk door het woordje 'want' dat al deze dingen horen bij het lijden om Christus' wil. Een gelovige haat immers de zonde en al het bevlekte.¹⁸ Daarin te moeten leven is in feite al lijden om Christus' wil. De zonde is toch altijd een aanval op God en een verachting van het verzoenende werk wat Christus volbracht heeft. Om die rede lijdt een gelovige zogezegd mee met Christus,¹⁹ al zijn het slechts de 'overblijfselen'.²⁰

Een toepassing in deze is dat de gelovige de vermaning ook nodig heeft om zich daadwerkelijk als een christen te gedragen. Beide vermaningen zijn nodig omdat onze oude natuur hier dwars tegenin blijft gaan. Daar ontstaat dan ook de 'goede' strijd van het geloof tussen de Geest en het vlees.

Vers 11-12

Petrus spreekt de gelovigen aan. Juist zij hebben de vermaning zo nodig om als vreemdeling te verkeren. Petrus spreekt hen ook aan als inwoners van deze wereld, maar tegelijkertijd zijn zij in principe vreemdelingen. Zij horen hier niet en verlangen naar een ander thuisland.

Het gedrag van een vreemdeling is dat hij zich onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden. Dit ziet niet zozeer op de seksuele verleiding en lichamelijke zonden, maar op alle zonden van deze bedeling. Het woordje 'vlees' betekent hier niet (zoals ook zou kunnen) 'lichamelijk', maar zondig. In die zin van niet

¹⁸ Judas: 23.

¹⁹ Niet om daarin helpend of ondersteunend te zijn, maar omdat Christus en de christen verenigd zijn in éénzelfde lichaam, tempel, of huwelijk. (beelden die gebruikt worden om de relatie te typeren tussen Christus en de gelovigen.)

²⁰ Kol. 1:24.

geestelijk. We moeten het opvatten zoals in Romeinen 8: 'Het vlees begeert altijd tegen de Geest.'²¹ Het gaat dus over alle zonden van onze zondige natuur. Zij strijden allen tegen onze ziel.

De wandel van gelovigen moet eerlijk blijven, hoewel anderen hun wandel altijd zullen bespotten. Maar hoeveel ze ook kwaadspreken van de gelovigen. In de goede werken die zij doen zullen zij, wanneer God hen ook bezoekt met Zijn genade, toch Hem verheerlijken. Het feit dat de heidenen u dwars zitten is eigenlijk een bewijs van het verschil. Wanneer zij ook tot geloof gekomen zullen zijn zullen ze God er juist door verheerlijken.²²

Vers 13-18

Het is Gods wil om door de overheid of gezagsdragers de mensen te regeren en te besturen. Dus wordt een christen geroepen om de overheid te gehoorzamen, ook al bestaat die overheid uit mensen. De ordeningen moeten gehoorzaamd worden, in zoverre ze niet tegen Gods gebod ingaan. Men moet Gode immers meer gehoorzaam zijn dan mensen. De Koning moet geëerd worden evenals de stadhouder. In principe is de overheid bedoeld om de kwaden te straffen en de goeden te belonen. Een christen stelt zich gehoorzaam op aan de wet en inzettingen van God, wat ook een appel doet op de anderen (heidenen en onwetenden). God dienen betekent niet dat er geen rekening gehouden wordt met de burgerlijke (en onchristelijke) overheid.

Hoewel dit een onderwerping is aan gezag van anderen, mogen we het doen als vrijen. Dat wil zeggen als zijnde vrij in Christus van de macht van de zonde. Vrijheid in Christus mag niet als een deksel van onze boosheden functioneren. We mogen dus niet doen wat we maar willen omdat we overal vrij van zijn. We zijn vrij van de vloek en daarom vrij om God te dienen in Zijn wetten en wegen.

Niet alleen de hooggeplaatsten mogen onze eer en gehoorzaamheid ontvangen, maar een ieder moet worden gerespecteerd.

Tot slot worden de huisslaven opgeroepen om niet alleen de goede meesters te gehoorzamen, maar ook degenen die zich niet goed opstellen. Het blijkt volgens het volgende vers genade van God te zijn wanneer dat zal lukken.

Vers 19-20

Juist in de moeite die wordt ondervonden aan deze vermaningen te voldoen wordt de genade van God ervaren. Wanneer ten onrechte geleden wordt om Christus' wil, wordt juist Zijn zegende nabijheid ervaren en uitgestort. Wanneer het strijden tegen de vleselijke begeerlijkheden en het gehoorzamen aan de aardse overheden moeilijkheden oproept²³ in het geweten, omdat God dienen niet lukt of onmogelijk gemaakt wordt of anderszins bestraft wordt. Het lijden moet niet zelf afgeroepen worden door eigen zonde en dwaasheid die door anderen bestraft wordt. Het moet gaan over het lijden wat ontstaat door de boosheid van anderen, zonder dat daarvoor reden is gegeven.

Vers 21-24

Christus wordt als voorbeeld gesteld om na te volgen in Zijn lijden²⁴ alsook in Zijn lijdzaamheid. Hij is geheel ten onrechte veroordeeld, omdat in Hem geen zonde of gebrek was. De onrechtmatigheden en het lijden wat daaruit volgt, moeten en mogen worden overgegeven aan God. Hij is alleen de uiteindelijke

²¹ Zie ook de tekstverwijzingen naar Rom. 7:23 en Gal. 5:16.

²² De kanttekeningen geven nog een uitleg aan het 'bezoeking doen van de Heere'. Namelijk wanneer de gelovigen vervolging zullen ondervinden door de ongelovigen. In zulke situaties is het niet ongewoon dat zulke vervolgers zien dat het evangelie waarheid is. Er is niet voor niets de oude uitspraak: 'Het bloed der martelaren is het zaad der Kerk.'

²³ De zwarigheden betekent volgens de kanttekeningen: 'droefheden'.

²⁴ Door onder andere de voortdurende aanvallen van de Satan. Daarin ondervindt de gelovige dus net zo goed 'lijden'.

Rechter Die eens alles oordelen zal, zowel naar beloning als naar straf/wraak. Dat vraagt overgave van de gelovige.

Christus heeft Zichzelf als offer gesteld en heeft de zonden compleet op Zichzelf heeft doen aanlopen (gedragen), zodat de gelovige vrij kan zijn. Er wordt niet bedoeld 'lichamelijk vrij', maar geestelijk vrij. De kanttekeningen merken hier op dat de dienstknecht naar het lichaam nog steeds onder de macht van zijn meester staat en geslagen kan worden, maar zijn ziel is vrijgekocht/vrijgemaakt. Hier klinkt vers 18 weer in door.

De uitleg kan breder getrokken worden als we letten op het: 'Opdat wij de zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden.' Dat geldt een ieder die zich als een slaaf van de zonde heeft herkend. De gelovigen worden geslagen, ook door de Satan. Zij sterven aan de zonde en leven door de gerechtigheid van Christus.

Vers 25

De gelovigen tot wie Petrus zich richt waren voorheen als dwalende schapen, maar nu zijn ze bekeerd. Dit laatste woord is geen actief woord, maar een passief woord. Dat betekent dat ze bekeerd zijn geworden. Door het werk van de Ander. Van God Die de uiteindelijke Behouder is van onze ziel, al voeren de vleselijke lusten en de satan krijg tegen deze ziel. Gelukkig is daar de Opziener die ons in alles wil bekeren.

Aanwijzingen en antwoorden

Startopdracht

Moeilijke taal. Nieuwe gewoonten. Ander eten. Argwanend bekeken worden. Niet bij de samenleving behoren. Als christen 'hoor je er ook niet bij'. Je bent anders, je staat er buiten, wordt soms met argwaan, medelijden of boosheid behandeld. Aanwijzing: laat de jongere zo concreet mogelijk formuleren. Geef zelf een voorbeeld als de vertaling naar het hier en nu lastig is.

Opdracht 1

- a. Mogelijke antwoorden: bidden voor je eten, geen popmuziek luisteren, eerbaar gekleed zijn, geen aanstoot geven.
- b. Laat jongeren hun eigen antwoord delen. De één zal het niet lastig vinden om anders te zijn dan niet-christenen, terwijl de ander dit wel lastig vindt. Laat jongeren vertellen waarom ze het wel of niet lastig vinden. Wat is de reden achter hun antwoord?
- c. Dat de Heere Jezus een vreemdeling op aarde is, blijkt onder andere uit het feit dat Hij geboren wordt in een dierenverblijf en gelegd wordt in een kribbe. Voor Hem is er geen plaats in de herberg. Ook blijkt dit uit het feit dat Jozef en Maria met hun Kindje moeten vluchten naar Egypte om te ontkomen aan de moordplannen van Herodes. Dat de Heere een Vreemdeling op aarde is, zien we het meest bij het kruis. Hij hangt tussen hemel en aarde, omdat veel Joden niets van Hem moeten hebben.

Opdracht 2

- a. Aan de overheid
- b. Gelovigen gehoorzamen de overheid omdat God wil dat we door hen geregeerd worden.
- c. Ze krijgen de opdracht zich te onderwerpen aan hun eigenaar, zelfs als de omstandigheden moeilijk zijn.

- d. Je kunt hiervan leren dat onderwerpen aan het gezag dat boven je gesteld is, belangrijk is: je ouders, docenten, leidinggevenden in het jeugdwerk, etc.

Opdracht 3

Vraag 44: Waarom volgt daar 'Nedergedaald ter helle'?

Antwoord: Opdat ik in mijn **hoogste aanvechtingen** verzekerd zij en mij ganselijk **vertrooste**, dat mijn Heere Jezus Christus door Zijn onuitsprekelijke **benauwdheid**, **smarten**, **verschrikking** en helse kwelling, in welke Hij in Zijn ganse lijden, maar inzonderheid aan het kruis, gezonken was, mij van de helse **benauwdheid** en **pijn** verlost heeft.

Opdracht 4

Laat jongeren de tabel op blz. 23 persoonlijk invullen. Spreek vervolgens met de jongeren door over de antwoorden die ze gegeven hebben. Vraag door waarom ze voor een bepaald antwoord gekozen hebben. Waarom voelt een bepaalde tiener zich soms verdrietig? Of waarom voelt hij of zij zich nooit mopperig?

Opdracht 5

Vers uit 1 Petrus 2	Vers uit Jesaja 53	Citaat
Vers 22	Vers 9	'Die geen zonde gedaan heeft en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden.'
Vers 23	Vers 7	'Die (...) niet wederschold en (...) niet dreigde.'
Vers 24	Vers 4 en 12	'Door Wiens striemen gij genezen zijt.'
Vers 25	Vers 6	'Gij waart als dwalende schapen.'

Opdracht 6

- Het gaat hier over het verlangen naar God en de eeuwige heerlijkheid. Breng het gesprek op gang onder de jongeren. Je kunt hen helpen door als leidinggevende zelf te benoemen hoe jij hier persoonlijk in staat.
- Laat de jongeren hun antwoorden delen. Kennen zij mensen die uitzien naar de wederkomst? En waaraan merken ze dit?

Afronding

Bij de slotopdracht zijn de post-its van de startopdracht weer nodig. Formulier de slotconclusie als volgt: 'Als christen is vreemdeling-zijn ... , want'

Brug naar inleiding

- Zorg dat je de doelen voor jezelf helder hebt. In de inleiding die je houdt en de gesprekken met de jongeren neem je de doelen steeds mee.
- Zorg voor een goede sfeer. In vertrouwen zullen jongeren vrijuit spreken.
- Dit thema kan ook ongewenste opmerkingen teweegbrengen. Wees er alert op. Straal zelf als leidinggevende positiviteit uit als het gaat over de medemens. Zeker over vluchtelingen, asielzoekers, etc. wordt in onze kring soms erg hard geoordeeld.